

Viite: Valtiovarainministeriö on 8.5.2014 (VM065:00/2012).

Maakuntahallitus on 25.8.2014 käsitellyt luonnosesityksen uudeksi kuntalaiksi ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Etelä-Pohjanmaan maakuntahallitus näkee uuden kuntalakiehdotuksen merkittävämpinä muutosesityksinä mm. kunnan vapaamman päättävällän valtuuston koosta, kuntavaalien ajankohdan muutoksen ja valtuuston toimikauden muutoksen, vaihtoehtoiset organisointimallit, kuntastrategian laatimisvelvoitteen, kunnanhallitukseen vaalikelpoisuuden, sidonnaisuuksista ilmoittamisen, absoluuttisen alijäämän kattamisvelvollisuuden ja kuntatalousohjelman.

Etelä-Pohjanmaan maakuntahallitus pitää tärkeänä, että uusi kuntalaki on jatkossakin mahdollistava ja ottaa huomioon kuntien muuttuvan toimintaympäristön sekä paikalliset olosuhteet ja tarpeet. On myös tärkeää, että uusi kuntalaki mahdollistaa kunnallishallinnon tehokkaan toiminnan eikä tuo kunnille merkittäviä taloutta rasittavia lisävelvoitteita. Kunnan johdon päätöksenteon ja kunnan toiminnan kokonaisohjauksen selkeyttäminen, kuntalaisten osallistamismahdollisuuksien vahvistaminen, sähköisten toimintatapojen edistäminen sekä kuntatalouden ennakoitavuuden ja kestävyys korostaminen ovat kannatettavia tavoitteita. Maakuntahallitus olisi lisäksi toivonut, että uusi kuntalaki ja valmisteilla oleva sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki olisi valmistelun osalta pystytty vielä paremmin yhteen sovittamaan.

Kuntalain esitysluonnoksessa ehdotetaan, että valtuuston koon suhteen kunnille jäisi nykyistä enemmän harkintavaltaa niin, että erikoisten kuntien valtuutettujen lukumäärä ei enää määräytyisi suoraan laista, vaan siitä päättäisi valtuusto laissa asetettujen rajojen puitteissa. Maakuntahallitus kannattaa kuntien oman harkintavallan lisäämistä valtuuston koon määrittelyssä. Lain soveltamisessa tältä osin tulee kuitenkin varmistaa, että edustuksellinen demokratia toimii asianmukaisesti.

Kunnallisen demokratian toteutumisen kannalta maakuntahallitus pitää hyvänä, että uusi kuntalaki kannustaa ja mahdollistaa nyt myös sää-

döstasolla eri asukasryhmien ja palveluiden käyttäjien osallistumista. Toisaalta kuntien toimintaympäristön digitalisoituessa sähköisen viestinnän ja toimintatapojen vahvistaminen nähdään välttämättömänä ja avoimuutta lisäävänä.

Maakuntahallitus pitääkin tärkeänä, että nyt myös kuntalakiin on entistä selkeämmin kirjattu mm. sähköisten kokouskäytäntöjen ja verkossa tapahtuvan virallisen tiedottamisen määrittelyt.

Esitysluonnoksessa pitkän aikavälin kuntastrategia ehdotetaan muutettavan lakisääteiseksi. Etelä-Pohjanmaan liiton maakuntahallitus pitää myönteisenä kuntastrategian lakisääteisyyttä sekä sen sitovuuden ja yhteisten strategisten tavoitteiden korostamista kunnan toiminnassa.

Kuntataloutta tasapainottamaan ehdotetaan uutta kuntatalousohjelmaa, joka korvaisi nykyisen peruspalveluohjelman ja peruspalvelubudjetin.

Kuntatalousohjelmassa asetetaan euromääräinen rajoite valtion toimenpiteistä kuntataloudelle aiheutuvien menojen muutokselle. Kuntien tehtävistä säädettäessä valtion tulisi siten arvioida tehtävien rahoitusta valtiontalouden kehysten lisäksi kuntatalouden kantokyvyn näkökulmasta. Maakuntahallitus suhtautuu myönteisesti kuntatalousohjelman tavoitteisiin, mutta painottaa valtion velvollisuutta aidosti sitoutua kuntatalouden tasapainotavoitteeseen ja menorajoitteeseen.

Maakuntien liittojen osalta maakuntahallitus ehdottaa kuntalakiin lisättävän alueiden kehittämisestä annetun lain mukaisen maininnan liittojen roolista, "vastaa maakunnan yleisestä kehittämisestä sekä edistää kuntien seudullista ja muuta yhteistyötä". Lisäksi kuntalakiin tulisi kirjata alueiden kehittämislain 34 §:n mukainen kuulemisvelvollisuus, joka koskee maakuntaohjelman asemaa sekä päätöksiä valtion palveluiden järjestämisestä. Nykyisen kuntalain 86a §:ssä on säädökset maakunnan liiton toimielinten kokoonpanosta ja valinnasta. Ne on tarkoitus siirtää ilman asiallisia muutoksia alueiden kehittämisestä annettuun lakiin. Maakuntahallitus katsoo, että em. säädösten tulee olla kuntalaissa siihen asti, kun ne on tosiasiallisesti kirjattu toiseen lakiin.

Kokonaisuutena lakiluonnos on selkeästi ja loogisesti ryhmitelty ja siirtymäsäännökset antavat kunnille riittävästi aikaa ryhtyä toteuttamaan uutta kuntalakia.

ASKO PELTOLA
Maakuntajohtaja
Etelä-Pohjanmaan liitto

JARI ISO-KOIVISTO
Hallintojohtaja
Etelä-Pohjanmaan liitto